

MVCRX02XB8FY
prvotní identifikátor

odbor legislativy a koordinace předpisů
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV- 53221-2/LG-2016

Praha 7. dubna 2016

Vážený pan
Ing. Jiří Zajíček
předseda Unie školských asociací ČR – CZESHA
Masarykova střední škola chemická
Křemencova 12
116 28 Praha 1

Stanovisko k zastoupení právnické osoby zřizovatelem

Odbor legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra obdržel Vaši žádost o stanovisko k zastoupení právnické osoby zřizované územním samosprávným celkem v pracovněprávních jednáních této právnické osoby se zaměstnancem, který je zároveň statutárním orgánem.

Předesíláme, že se jedná o otázku, která se působnosti Ministerstva vnitra dotýká víceméně jen z titulu (nesprávné) úvahy o územním samosprávném celku jako subjektu nadaném oprávněním jednat za zaměstnavatele.

Návrh řešení předestřeny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy je východiskem z nouze podmíněným akceptací sporné judikatury a spočívá toliko v označení subjektu, který se jako jediný de facto k zastupování nabízí.

Bylo by přitom na místě posoudit ještě Vámi zmiňovanou adekvátnost formalistického přístupu k judikatuře. Apriorní tvrzení o rozpornosti zájmů totiž nemusí být opodstatněné.

Typickým příkladem byl postup ředitelů veřejných škol v souvislosti se změnou pracovních poměrů na pracovní poměry na dobu určitou v souladu s přechodnými ustanoveními k zákonu č. 472/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v letech 2012 až 2014. V případě, že ředitel nebyl „potvrzen ve funkci“, ocitl se v podobné situaci, jak by byl odvolán, a zaměstnavatel měl nabídkovou povinnost analogicky podle § 73a odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Splnění nabídkové povinnosti přitom často bylo mechanickým úkonem, zvláště pokud zaměstnavatel neměl pro dosavadního ředitele vyhovující práci nebo měl pouze jedno takové volné pracovní místo. Samo MŠMT připouštělo, že nabídku může učinit ředitel školy „sám

vůči sobě“ (stanovisko č.j. MSMT-12 129/2012-20: <http://www.msmt.cz/file/21836/download/>). Obecná otázka oprávnění statutárního orgánu jednat za právnickou osobu v právních jednáních vůči sobě samému je však na prvním místě v gesci Ministerstva spravedlnosti.

Dále je zapotřebí hledat právní oporu pro tvrzené oprávnění zřizovatele jednat za zřizovanou právnickou osobu v pracovněprávních vztazích. Zde se potkávají předpisy pracovního práva v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí s předpisy v gesci Ministerstva vnitra. Pokud jde o zákoník práce, lze pravomoc zřizovatele jednat za zaměstnavatele vůči jeho statutárnímu orgánu dovodit pouze z ustanovení § 33 a § 73a (jmenování a odvolání), § 122 odst. 2 (stanovení platu) a § 136 odst. 3 (vydání platového výměru). V jiných případech není zřizovatel oprávněn brát na sebe výkon práv a povinností zaměstnavatele, kterého zřizuje.

Ministerstvo vnitra posuzuje předmětnou věc výlučně ve vztahu k právním předpisům, spadajícím do jeho působnosti, tedy k zákonům o územních samosprávných celcích. Tyto právní předpisy jsou organizačními normami a v dané věci upravují dělbu kompetencí uvnitř územního samosprávného celku. Například zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, v § 102 odst. 2 písm. b) vyhrazuje radě obce „plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce“. Odkazuje se zde však na zvláštní právní předpisy, tedy obsah a rozsah výkonu tohoto oprávnění se odvozuje z jiných zákonů, zatímco obecní zřízení pouze určuje, kterému orgánu obce jsou tyto pravomoci vyplývající z jiných zákonů vyhrazeny.

Ani na základě zákonů o územních samosprávných celcích tudíž nelze dospět k závěru, že by zřizovatel byl obecně oprávněn jednat za zřizovanou právnickou osobu v pracovněprávních vztazích s osobou, která je statutárním orgánem.

Z toho, že právní předpisy neopravňují jinou osobu jednat za právnickou osobu v právních jednáních s jejím statutárním orgánem, však nelze dovodit, že by úvahy o rozporu zájmů mezi právnickou osobou a jejím statutárním orgánem byly bezpředmětné, a že statutární orgán může za právnickou osobu jednat vůči sobě samému bez omezení. Nelze obecně zpochybnit judikaturu tvrzením, že při jejím respektování by některé situace byly neřešitelné.

Na druhou stranu se nedomníváme, že by se rozpor zájmů měl automaticky předpokládat. Naopak, **považujeme za nezbytné posuzovat soulad zájmů statutárního orgánu a právnické osoby případ od případu. Například u Vámi zmiňovaného schvalování pracovních cest nebo čerpání dovolené se překážka spočívající v rozporu zájmů jeví jako nepřipadná.** Uzavření dohody o pracovní činnosti ředitele v rámci projektu realizovaného školou však již může být rozporem zájmů stíženo a nelze k tomuto tématu vyslovit obecně platné stanovisko, zvláště

bereme-li v potaz značný tvůrčí potenciál praxe (obsahem dohod bývá i řízení činnosti příspěvkové organizace v projektu jejím ředitelem s vymezením, které se překrývá s druhem práce vyplývajícím řediteli z jeho jmenování).

Je zřejmé, že judikatura spíše odrazuje ředitele škol od zastupování právnické osoby v právních jednáních, kde druhou stranou je právě ředitel školy. Praxi zřejmě nezbyde než řešit jednotlivé případy dle vlastního posouzení souladu zájmů ředitele a právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení. Nutno zdůraznit, že judikaturu, zvláště označuje-li ji Nejvyšší soud za konstantní, nelze negovat stanoviskem ministerstva a je nutné s ní počítat pro případné soudní spory jako s faktem.

Změnu by mohla přinést teprve změna pozitivní právní úpravy, která se však musí odehrát na poli práva občanského nebo pracovního.

JUDr. Vít Šťastný
ředitel

Vyřizuje: Mgr. Petr Vokáč
tel. č.: 974 817 345
e-mail: Petr.Vokac@mvcv.cz